

Det er ikke rigtigt, naar det ærede Medlem for Kerteminde (Pinstrup) forudsatte, at Bryggeriet er oprettet for at faa Arbejderne til at drikke Bajerskøl, eller at det skulde være Arbejderorganisationerne, der have oprettet Bryggeriet. Forholdet er derimod det, at det er det skattefri Stjerneøl, der mere og mere vinder Udbredelse og søges af Arbejderne i samme Grad, som de blive mere ædruelige. I Aarenes Løb er deres Niveau blevet hævet ligesom hos andre Samfundsklasser, der have faaet Øje for Ædruelighedens Betydning, men naar det er Tilfældet, kan det ærede Medlem ikke sige, at vi have oprettet Bryggeriet, for at Arbejderne skulde drikke Bajerskøl. For Resten er det ikke Socialdemokratiet som saadant, der har oprettet Bryggeriet, men jeg vil sige til det ærede Medlem, at det vilde have været ganske kolossalt urimeligt, om vi, da vi oprettede Bryggeriet og vidste, at den Gang satte Arbejderne endnu mest Pris paa Bajerskøl til deres Mad eller som Forfriskning, da skulde have sagt: „Herregud, lad Brygger Jacobsen og „Tuborg“ sælge alt det Øl; vi andre se til.“ Den Gang var der Smag for Bajerskøl, men efter at Smagen har vendt sig, har man foretrukket det skattefri Øl. Det ærede Medlem spørger, hvorfor vi ikke oprette andre kooperative Foretagender. Vi have jo ogsaa baade Arbejdernes Kødfor- syning og Fællesbageriet, der ogsaa er kooperative Sammenslutninger. Men i en By kan man sikkert kun gaa meget lang- sommere til Værks, end man kan ude paa Landet. Om det nu er saaledes, at Bønderne alle Vegne ere bange for at deltage i Fabrikation af Sprit, skal jeg lade være usagt, men jeg ved, at den bekendte Land- økonom P. Bojsen, Gedved, i sin Tid fore- slog, at man skulde danne Foretagender til Udvinning af Roesprit; saa at der fra Bøndernes Side ogsaa har været Tanker oppe om at tjene Penge ved Spiritusfabri- kation, anser jeg for givet. Og jeg gad vide, hvor mange af Bønderne der i Øje- blikket maaske er delagtig — direkte eller indirekte — i Tilvirkning af Sprit. Jeg ved det ikke, men det vilde for mig slet ikke være noget Bevis for eller imod Bondekulturen, ikke det allerbitterste.

Hermed skal jeg slutte. Jeg haaber,

at det ærede Medlem maa have faaet det Indtryk af mine Udtalelser, at der ikke i dem har ligget nogen Haan overfor Bonde- kulturen, og at der fra Arbejderklassens Side ikke gøres noget som helst Forsøg paa at fremme en skadelig Moral.

Formanden: Folketingsmanden for Aarhus Amts 1ste Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Nielsen-Grøn: Jeg vil ikke lade det, den sidste ærede Taler udtalte, sidde paa den danske Bondestand, fordi P. Bojsen kom med et Forslag om, at vi skulde have en Roesprittfabrikation for at faa mere ud af Jorden. Forslaget kom frem i Horsens Landboforening, hvor jeg den Gang var Medlem af Bestyrelsen. Det viste sig, at Bojsen kom til at staa ene med sit Forslag. Vi diskuterede Sagen en Tid lang. Jeg tog baade i min Egenskab af Bestyrelsesmedlem og som Afholdsmand stærkt til Orde imod Forslaget, og trods det, at der var uhyre faa Afholdsfolk til Stede, fandt mine Ord god Ørenlyd, og vi vare til sidst enige om, at der ikke var Tale om, at vi vilde tage den Sag op. P. Bojsen sluttede, da vi siden talte sammen, med de Ord: Ja, nu er den Sag død! Det er alt, hvad der har været oppe der- ovre om den Sag, og jeg synes, det er en Skam, at noget skal siges den danske Landbostand paa i saa Henseende. Nej, Landbostanden paa Horsens segner slog den Gang Sagen ned som et umodent Foster, der ikke burde frem.

Kvist: Siden jeg i Forgaars indledede Forhandlingen om dette Forslag, har en Række af Tingets Medlemmer haft Ordet. Man vil derfor maaske finde det naturligt, at jeg paa ny tager Ordet for at frem- sætte nogle Bemærkninger. Jeg skal straks sige, at jeg skal ikke inklude mig i Diskussion med de enkelte Medlemmer, jeg ønsker at udtale mig om Sagen i sin Almindelighed paa samme Maade, som jeg gjorde i mit Indledningsforedrag.

De Udtalelser, vi have hørt, tror jeg ganske bekræfte Rigtigheden af min For- modning, da jeg indledede Forhandlin- gerne. Efter de Udtalelser at dømme, tror jeg, man med nogen Ret tør forud-